

PISA i rezultati – treća sreća

Objavljeni rezultati trećeg po redu pisa testiranja sprovedenog u Srbiji pokazuju da naši svršeni osnovci napreduju, ali su i dalje ispod proseka u odnosu na druge zemlje u kojima se sprovodi ovo ispitivanje. Ove godine Srbija je na 43. mestu, ali predstavnici Ministarstva prosvete kažu da taj podatak ne daje realnu sliku, jer su ovog puta u istraživanju učestvovali učenici iz 74 države. Đaci iz Srbije ostvarili su napredak u oblastima čitalačke, matematičke i naučne pismenosti, ali su i dalje ispod proseka u odnosu na vršnjake iz 73 zemlje. Zabeležen je napredak od oko 40 poena u oblasti čitalačke pismenosti i po sedam poena u oblastima matematičke i naučne pismenosti, a smanjen je i broj funkcionalno nepismenih učenika. Dok su predstavnici Ministarstva prosvete i Nacionalnog prosvetnog saveća zadovoljni napretkom, stručna javnost upozorava da nema razloga za euforiju i da na srpskom obrazovnom sistemu i dalje treba još

mного raditi, kako bi učenici bili sposobni da primene stečena znanja. Program “Filozofija za decu” možda je jedan od načina da ovdašnji osnovci nauče da razmišljaju i razumeju, a ne samo da pamte i reprodukuju školsko gradivo. Za sada se sprovodi u osnovnim školama u Požarevcu.

I dok čekamo da nastavni programi i metode budu osavremenjeni i uhvate korak sa Evropom, čini se da na planu tehničke i tehnološke opremljenosti škola, stvari kreću napred. Odnedavno, većina škola u beogradskim opštinama Vračar i Zvezdara opremljena je elektronskim dnevnicima, a gradska vlast najavljuje da će uskoro sve škole u Beogradu moći da koriste ovu uslugu. Institucija elektronskog dnevnika pojavljuje se i u drugim gradovima širom Srbije, za sada samo tamo gde škole mogu finansijski da izdrže troškove instalacije i održavanja softvera.

Malo bolje, ali nedovoljno

Ove godine Srbija je na 43. mestu, ali predstavnici Ministarstva prosvete kažu da taj podatak ne daje realnu sliku, jer su ovoga puta u istraživanju učestvovali učenici iz 74 države. Đaci iz Srbije ostvarili su napredak u oblastima čitalačke, matematičke i naučne pismenosti, ali su i dalje ispod proseka u odnosu na vršnjake iz 73 zemlje. Zabeležen je napredak od oko 40 poena u oblasti čitalačke pismenosti i po sedam poena u oblastima matematičke i naučne pismenosti, a smanjen je i broj funkcionalno nepismenih učenika

ZADOVOLJAN: Ž. Obradović

Ministar prosvete Žarko Obradović, državna sekretarka Tinde Kovač-Cerović i nacionalna koordinatorica za PISA studiju Dragica Pavlović-Babić predstavili su 7. decembra rezultate PISA testova, sprovedenih u aprilu i maju prošle godine. U prethodnom PISA testiranju 2006. godine, đaci iz Srbije su zauzeli 41. mesto među 57 zemalja. Ove godine Srbija je na 43. mestu, ali predstavnici Ministarstva prosvete kažu da taj podatak ne daje realnu sliku, jer su ovaj put u istraživanju učestvovali učenici iz 74 države. Đaci iz Srbije ostvarili su napredak u oblastima

čitalačke, matematičke i naučne pismenosti, ali su i dalje ispod proseka u odnosu na vršnjake iz 73 zemlje. Zabeležen je napredak od oko 40 poena u oblasti čitalačke pismenosti i po sedam poena u oblastima matematičke i naučne pismenosti, a smanjen je i broj

funkcionalno nepismenih učenika, koji nisu u stanju da razumeju složenije rečenice, i kojih je sada 33 odsto.

PISA je u ovom trenutku najveće međunarodno istraživanje u oblasti obrazovanja. Realizuje ga Organizacija za ekonomsku saradnju

Najbolji i najgori

U ukupnom rezultatu na PISA testiranju 2009, prva tri mesta zauzeli su učenici iz Šangaja, Koreje, Finske i Singapura. Za njima slede Kanada, Novi Zeland, Japan, Australija i Holandija. Najslabije su se pokazali đaci iz Katara, Paname, Perua, Azerbejdžana i Kirgistana.

i razvoj (OECD) od 1997. godine. Istraživanje OECD-a nosi naziv PISA studija (skraćeno od Programme for International Student Assessment). Suština projekta je utvrđivanje stepena sposobnosti i znanja kojima raspolažu petnaestogodišnjaci, a koji su neophodni za njihovo efikasno uključivanje u društvo. Jednostavno rečeno, zadatak PISA studije je da utvrdi koliko su petnaestogodišnjaci osposobljeni da znanja stečena u osnovnoj školi praktično primene, što direktno upućuje na to da rezultati PISA zapravo ukazuju na efikasnost obrazovnog sistema. Testiranja učenika organizuju se svake treće godine, a Srbija se priključila 2003. godine. U okviru PISA testiranja pismenost se ispituje u tri domena: matematika, čitanje i prirodne nauke.

U istraživanju 2009. godine učestvovala su ukupno 74 zemlje, od toga 34 članice OECD-a i 40 partnerskih zemalja. Naše učesce u PISA studiji podržano je iz zajma Svetske banke. U istraživanju je učestvovalo 178 škola i oko 5000 učenika iz Srbije. Ministar prosvete Žarko Obradović izjavio je da će do 2012. godine ovi rezultati biti pokazatelj kvaliteta obrazovnog sistema naše zemlje, kao i drugih država čiji su učenici radili testove. Ministar je izrazio zadovoljstvo zbog postignutih rezultata, istakavši da oni pokazuju koliko obrazovanje pomaže učenicima u Srbiji da razviju neke od ključnih kompetencija, a ne o tome koliki su njihovi intelektualni potencijali.

Dragica Pavlović-Babić, nacionalna koordinatorica za PISA studiju, naglasila je da se na osnovu PISA istraživanja utvrđuje u kojoj su meri učenici, završavajući period opšteg obrazovanja, usvojili znanja i veštine koje su im značajne da bi bili uspešni u profesionalnom

i ličnom životu. “Od učenika se ne očekuje samo da mogu da reprodukuju stečena znanja, već i da ih primene u različitim, relevantnim vanškolskim situacijama. Drugim rečima, naglasak je na funkcionalnim znanjima, a svi zadaci koji se nalaze u testovima vezani su za realne situacije u kojima se učenici mogu naći”, rekla je Dragica Pavlović-Babić i istakla da učestvujući u testiranju dobijamo čitavo bogatstvo istraživačkih nalaza koji daju detaljnu, dobro dokumentovanu sliku o našem obrazovnom sistemu.

Tinde Kovač-Cerović, državna sekretarka u Ministarstvu prosvete, na konferenciji za novinare rekla je da su pristigle dobre vesti zapravo rezultat odnosa prema obrazovnom sistemu i njegovom unapređivanju, istakavši kao najznačajnije podatke PISA testova čitalačku pismenost. “Ovi podaci govore o tome kakvi smo, šta možemo i kuda treba dalje, kako bismo 2012. imali prave rezultate”, rekla je ona.

Ovakav skok na PISA testovima se dešava izuzetno retko, objasnila je kasnije za Dojče vele Tinde Kovač-Cerović i dodala da je tome doprinela primena dugoročne strategije razvoja obrazovanja, koja ima za cilj da mobilizuje ceo obrazovni sistem, pruži podršku nastavnicima i radi na izmeni u programima “što će dati osnovu za stabilan napredak postignuća i kompetencija učenika”: Nastavnici bi trebalo da pomognu da deca misle, uče i primenjuju svoja znanja, umesto da samo reprodukuju znanja. To i nije složena aktivnost. To je veoma jednostavno postići, samo je bitno da se nastavnici usmere na to i prilikom ispitivanja i ocenjivanja i kod obrade gradiva.

Iako su se srpski đaci plasirali bolje nego ranijih godina, i dalje su ispod proseka, kada je

Primeri zadataka

MLADI SU SVE VIŠI

Na grafikonu je prikazana prosečna visina devojaka i mladića u Holandiji 1998. Od 1980, prosečna visina 20-godišnjih devojaka povećala se za 2,3 cm, na 170,6 cm. Koliko je prosečna visina 20-godišnjih devojaka u 1980?

PATIKA

Pogledajte ovu rečenicu sa kraja teksta. Ovde je predstavljena u dva dela:

“Kako bi se izbegla određena manje bolna stanja kao što su žuljevi i čak rascep kože ili atletsko stopalo (gljivična oboljenja),...” (prvi deo)

“... patika mora da dozvoljava isparavanje znoja i da sprečava da vlaga ulazi.” (drugi deo)

Kakav je odnos između prvog i drugog dela rečenice?

Drugi deo:

- protivreči prvom delu
- ponavlja prvi deo
- ilustruje problem opisan u prvom delu
- daje rešenje za problem opisan u prvom delu

KARIJATIDE, KISELE KIŠE

Na fotografiji su Karijatide, statue koje su postavljene na Akropolju u Atini pre više od 2500 godina. Statue su isklesane u mermeru (vrsta kamena). Mermer se sastoji od kalcijum-karbonata.

Godine 1980, originalne statue, koje su kisele kiše razjedale, premeštene su u unutrašnjost akropoljskog muzeja i zamenjene su kopijama.

Pitanje 1: Obične kiše su blago kisele zato što upijaju ugljen-dioksid iz vazduha. Kisele kiše su kiselije od običnih kiša zato što upijaju i druge gasove, kao što su oksidi sumpora i oksidi azota. Odakle potiču ti oksidi sumpora i oksidi azota koji se nalaze u vazduhu?

Rezultati srpskih đaka (u procentima)

Čitalačka pismenost

- Nivo 1 (uočavanje jasnih informacija u kratkom tekstu) – 32,8
- Nivo 2 (uspostavljanje veza između kratkog teksta i opštih, ranije usvojenih znanja) – 33,2
- Nivo 3 (poređenje, povezivanje, objašnjavanje i kritičko razmišljanje o kratkom tekstu) – 25,3
- Nivo 4 (konkretno razumevanje dugog i složenog teksta) – 7,9
- Nivo 5 (kritičko razmišljanje i postavljanje hipoteza) – 0,8
- Nivo 6 (složeni zaključci i poređenja) – 0,8

Matematička pismenost

- Nivo 1 (pronalaženje jednog podatka kada su svi ostali poznati) – 40,6
- Nivo 2 (primena osnovnih formula i procedura) – 26,5
- Nivo 3 (primena definisanih procedura u nekoliko koraka) – 19,9
- Nivo 4 (izbor i povezivanje podataka sa situacijama iz života) – 9,5
- Nivo 5 (razmatranje i obrazlaganje sopstvene procedure u rešavanju problema) – 2,9
- Nivo 6 (rešavanje kompleksnih problemskih situacija) – 0,6

Naučna pismenost

- Nivo 1 (objašnjenja zasnovana na očiglednim podacima) – 34,4
- Nivo 2 (zaključivanje na osnovu jednostavnih istraživanja) – 33,9
- Nivo 3 (donošenje odluka na osnovu naučnih činjenica) – 23,6
- Nivo 4 (rešavanje situacija u kojima treba uvideti značaj nauke) – 7,1
- Nivo 5 (prepoznavanje naučnih elemenata u složenim situacijama iz života) – 1
- Nivo 6 (prepoznavanje, razumevanje i primena naučnih elemenata u velikom broju složenih situacija) – 0

reč o primeni i razumevanju usvojenog gradiva. Dragica Pavlović-Babić izjavila je da podaci jesu kontradiktorni, ali je činjenica da smo se pomerili i to značajno.

S druge strane, Milorad Antić, predsednik Unije sindikata prosvetnih radnika, izjavio je da ne vidi razlog za euforiju, jer “niko od 75.000 prosvetnih radnika nije i ne može biti zadovoljan ako je Srbija na dnu lestvice”. Po njegovom mišljenju, rezultati naših đaka su loši zbog opterećenosti učenika, loših udžbenika, nemotivisanih nastavnika, zastarelih nastavnih planova i programa i nepostojanja kabinetske nastave: “Što se tiče nastavnih planova i programa, oni nisu menjani od 1991. godine ili su promenjeni malo. Učenici su opterećeni, iako smo reformisali osnovnu školu, ali smo povećali broj predmeta i broj učenika u školi. Osim toga, nastava je zasnovana na kreditu i tabli, malo se ulaže, svega tri do četiri odsto investicija podrazumeva opremu kabineta i popravku škola.”

Nezadovoljstvo rezultatima izrazio je i Refik Šećibović, bivši pomoćnik ministra prosvete i ekspert Edukativnog centra za karijeru, koji je za “Blic” izjavio da sa ovakvim rezultatima PISA testiranja ne možemo da budemo država kandidat za Evropsku uniju. “Ovim smo pokazali da nemamo kadar spreman za dalje nivoe

REZULTAT ODNOSA: Tinde Kovač Cerović

školovalja. Da bi se to promenilo, potrebni su veća ulaganja u obrazovanje. Problem je u tome što je naše obrazovanje zatvoren i nefunkcionalan sistem. Đaci uče nepotrebne stvari, a sistem vrednovanja je potpuno pogrešan. Ovde niko ne sme da se usudi i modernizuje sistem ocenjivanja”, rekao je Šećibović.

Prema rečima predsednice Nacionalnog prosvetnog saveta Desanke Radunović, članovi ovog tela su zadovoljni što rezultati testiranja PISA 2009. ukazuju na poboljšanje kvaliteta sistema obrazovanja i vaspitanja u Srbiji:

“Posebno ohrabruje značajno poboljšanje u domenu čitalačke pismenosti jer je ona preduslov za uspešan nastavak školovanja i celoživotno učenje. Napredak, ali znatno manji, postignut je i u domenima matematičke i naučne pismenosti, a s obzirom na to da su one među ključnim kompetencijama u 21. veku, neophodno je posebnu pažnju posvetiti poboljšanju kvaliteta obrazovanja u ovim oblastima.”

Ipak, nacionalni prosvetni savet zabrinjava to što je trećina naših učenika u sve tri oblasti PISA testiranja tek na prvom nivou postignuća, dakle s nedovoljnim nivoom funkcionalne pismenosti u domenu čitalačke, matematičke ili naučne pismenosti. Osim toga, broj učenika s nedovoljnim kompetencijama u domenu matematičke i naučne pismenosti povećan je nekoliko procenata u odnosu na PISA 2006, dok u uspešnim obrazovnim sistemima većina učenika dostiže treći i četvrti nivo, i ovaj procenat opada idući ka najnižem ili najvišem nivou. (Videti okvir.)

“Druga važna informacija koju nam rezultati testiranja PISA 2009. daju jeste da je naš obrazovni sistem postao pravedniji nego pre tri godine”, rekla je Radunovićeva: “Pravednost obrazovanja u odnosu na socioekonomski status učenika viša je u Srbiji nego u zemljama OECD-a i većini onih u regionu, što je posebno značajno s obzirom na ekonomsku krizu i povećanje broja siromašnih kao njenu posledicu. Razlike u postignućima dečaka i devojčica su slične rodним razlikama koje postoje u zemljama OECD-a.”

Rezultati testiranja PISA 2009. pokazuju da smo na dobrom putu da obezbedimo kvalitetno obrazovanje za svu decu, smatra NPS, ali i upozorava na to da to ne treba da nas zavara da mislimo da smo uradili sve što je potrebno, već naprotiv, da nas motiviše da nastavimo unapređivanje kvaliteta, pravednosti i efikasnosti sistema obrazovanja u Srbiji na svim nivoima. Nacionalni prosvetni savet će ugraditi pouke iz PISA studije u dokument “Pravci razvoja i unapređivanja obrazovanja i vaspitanja”, čije se donošenje očekuje uskoro. Ovaj dokument treba da posluži Ministarstvu prosvete kao osnov za to da se u toku sledeće godine, angažovanjem svih relevantnih činilaca, izradi celovita strategija razvoja obrazovanja. Strategijom i pratećim dokumentima definišće se šta sve treba menjati u obrazovnom sistemu Srbije i kojom dinamikom. ◀

J. Gligorijević

Razmišljanje o razmišljanju

“Interesantno je da osnovci i odrasli prave potpuno iste greške u mišljenju, s tim što deca to mnogo lakše podnose – odraslima se dešava da zaplaču, napuste radionicu ili vređaju realizatora”

MOGU LI DECA da filozofiraju? Na ovo pitanje odgovor bi trebalo da dá pedagogija, ali se mišljenja pedagoga o ovome razlikuju. Žan Pijaže je smatrao da su deca do uzrasta od 11-12 godina nesposobna za kritičko mišljenje, to jest da ne mogu da razmišljaju o razmišljanju. S druge strane, krajem šezdesetih godina na univerzitetu Monkler u Sjedinjenim Američkim Državama, nastao je program “Filozofija za decu” koji je pokrenuo Metju Lipman pod uticajem filozofije Džona Djuija i psihologije Lava Vygotskog. Cilj ovog programa jeste podsticanje i unapređivanje veštine razmišljanja kod dece. Odnedavno, program “Filozofija za decu” realizuje se u osnovnim školama u Požarevcu, pod finansijskim pokroviteljstvom Grada Požarevca, a sprovodi se kao deo proslave Svetskog dana filozofije pod patronatom Uneska.

Jedan od svega nekoliko ljudi u Srbiji, obučenih za ovu vrstu rada sa decom, Miloš Jeremić, profesor filozofije u Požarevačkoj gimnaziji, kaže za “Vreme” da je program “Filozofija za decu” zasnovan na ideji podsticanja mišljenja pomoću provokativnog sredstva, “stimulusa”. “Lipman je u tu svrhu koristio priče koje su pisane tako da podstiču misaone aktivnosti kod dece, ali stimulus može da bude i slika, film, etički problem, neki događaj tokom časa... Učenici se podstiču na posebnu vrstu diskusije za koju praktičari ‘filozofije za decu’ radije koriste naziv ‘agenda’ s obzirom da njen cilj nije nadmudrivanje, već rešavanje problema”, kaže Jeremić.

On objašnjava da filozofija razvija visoke kognitivne funkcije i lične kompetencije: “U tradicionalnom vaspitanju insistira se na kognitivnim nivoima nižeg ranga – na pamćenju, ponekad razumevanju; primena se smatra najvišim postignućem, a kvalitet učenja se vrednuje prema količini zapamćenih informacija i brzini njihovog usvajanja. Ovakav odnos prema obrazovanju rezultira poražavajućim

rezultatima na PISA testovima, niskom moitivisanošću učenika i besmislenim prijemnim ispitima za srednju školu koji se baziraju na pamćenju”, smatra Jeremić i dodaje da filozofija omogućava da se razviju više kognitivne funkcije, a to su prema Blum-Andersonovoj taksonomiji: analiza, vrednovanje i kreiranje. “Nedavno sam prisustvovao radionici na kojoj je australijski praktikant ‘filozofije za decu’, Tim Sprod, postavio naučni problem kroz priču o fudbalu, a učenici su pokušavali da ga reše prolazeći kroz sve faze istraživanja, slobodno postavljajući i proveravajući hipoteze.

SA DECOM U TEHERANU: M. Jeremić

Ovakvo učenje motiviše i angažuje učenike.” Jeremić kaže da smo navikli da filozofija bude nauka izolovanih mudraca i pritom smo zaboravili na njenu izvornu prirodu da ona omogućava da se unaprede metakognitivne veštine učenika, odnosno da učenici nauče da uče, da prepoznaju svoju strategiju pri učenju.

Pri ovakvoj nastavi, kaže Jeremić, mišljenje učenika se oblikuje iz svog sirovog oblika u kritičko mišljenje – upitanost se prevodi u postavljanje problema, suđenje u kreiranje odmerenog vrednosnog suda, poređenje u razvijanje zaključivanja po analogiji i tako dalje. Učenici vežbaju da daju argumente, konceptualizuju, prate argumente drugih učesnika, daju protivargumente, razvijaju interpretacije i analize. Međutim, on ističe da se nastavnici često

pribojavaju ovakvih metoda zato što je neopodno da se odreknu kontrole nad sadržajem časa kao i svoje dominantne pozicije u odeljenju: “Ovakav model vaspitanja, takozvani ‘refleksivni model’ zahteva od nastavnika da podstiče kritičko mišljenje, pluralizam stanovišta, interdisciplinarnost, a da pri tome ne nameće svoje stavove i prati argumente bez obzira kuda oni vode.” On dodaje da, kada se govori o reakciji na “Filozofiju sa decom” mlađa deca postižu bolje ishode nego starija, a najgore rezultate pokazuju – nastavnici: “Interesantno je da osnovci i odrasli prave potpuno iste greške u mišljenju, s tim što deca to mnogo lakše podnose – odraslima se dešava da zaplaču, napuste radionicu ili vređaju realizatora.”

Opisujući kako je došao na ideju da se filozofijom bavi sa decom, Miloš Jeremić kaže da je u ovu priču upao slučajno, pokušavajući da unapredi svoju nastavu u Požarevačkoj gimnaziji. “Osim par zastarelih metodika za nastavu filozofije na našem jeziku ništa smisaono nije objavljeno. Obratio sam se sedištu UNESKO-a za filozofiju i zamolio za pomoć. Baš u to vreme oni su objavili knjigu

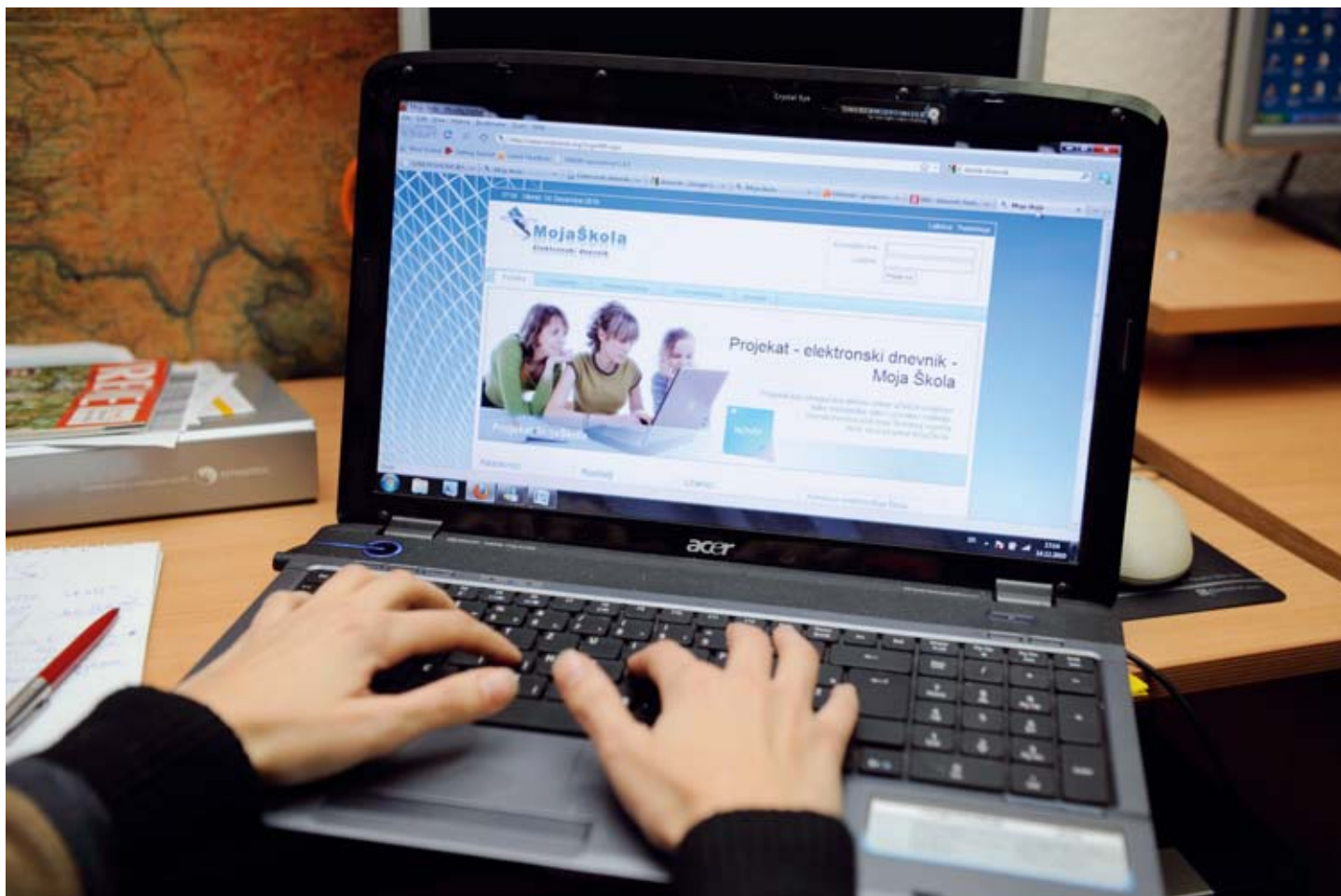
posvećenu nastavi filozofije: “Filozofija: škola slobode” i poslali mi je. Posle nekoliko dana javio mi se jedan od autora, Oskar Brenifier, i pozvao me da dođem u Pariz na konferenciju Evropske zadužbine za filozofska istraživanja sa decom.” Deset meseci kasnije, priča Jeremić. Oskar Brenifier i Radmila Satn nastavili su da ga snabdevaju literaturom, pa su, kako kaže, na skupu u Gracu prošle godine svi mislili da je završio Lipmanov seminar, iako je zvanično obuku okončao tek ovog leta u Burgundiji. U međuvremenu, svoju metodu predstavio je na seminarima u Italiji, Austriji i Španiji, a posebno izdvaja gostovanje u Iranu od 21. do 25. novembra, gde je imao priliku da održi radionicu sa decom iz Teherana. ◀

J. G.

Elektronski dnevnici

Stigla vam je pošta

Roditelji u nekoliko škola u Srbiji “klikom na miš” mogu da vide raspored časova, kompletne izostanke i sve ocene svog deteta. Takođe, moguće je da prate kalendar kontrolnih zadataka, šta je potrebno poneti za rekreativnu nastavu, poziv na različite akcije, primedbe ili pohvale učenicima. Naravno, sve zavisi od profesora i koliko je on revnosta

KADA JE PRE oko pet godina uveden elektronski dnevnik u Matematičku gimnaziju, učenci su bili sumnjičavi prema ovoj ideji. “Dobro, nije bitno, moji ni ne znaju da odu na internet. Mada, još ću morati da im ja otvaram stranicu sa svojim ocenama”, napisao je jedan od njih na gimnazijskom internet forumu. Brzo je stigao savet gimnazijskog kolege: “Opušteno. Samo napravi neku stranicu sa svim peticama i stalno idi na nju.”

Pre više od petnaest godina Milan Raspopović, tadašnji direktor ove gimnazije, uveo je elektronsko vođenje administracije i pregledanje testova. Osnovna škola “Jovan Popović” iz Novog Sada bila je među prvim osnovnim školama koja je imala internet vezu. Bilo

je to 1996. godine. Decembra 2004. Privatna ekonomska škola “Kosta Cukić” uvela je elektronski dnevnik. Danas, većina škola na Vračaru i Zvezdari ima tu pogodnost, a gradske vlasti najavljuju da će uskoro svi roditelji đaka na teritoriji Beograda moći “uz dva klika” da saznaju kako detetu ide učenje ili koji mu je raspored časova. Još nekoliko gradova u Srbiji prati trend. Pre deset godina teško da je ijedan umereno pesimistični đak ili prosečno optimistični roditelj mogao da se tome nada. Kopirao se roditeljski rukopis, odlazilo se krijući kod popustljive školske doktorke pa su učenici “podvaljivali” opravdanja razrednim starešinama, a vreme provodili u obližnjem kafiću ili parku. Kada su u pitanju ocene, zna se. Dobije

se jedinica, to se prećuti, zatim se jedinica popravi pa roditelj, kao u Njegoševom stihu, čašu žuči i čašu meda ispije zajedno.

Ako primena elektronskih dnevnika nastavi da se razvija, ovakvim “nestašlucima” je odzvonilo. Koje su prepreke nesmetanog uvida u dnevnik na ekranu? Da li je u pitanju “elektronsko potkazivanje” i sredstvo za roditelje koji ne umeju da vaspitavaju svoje dete ili značajan putokaz majkama i očevima da znaju šta se dešava sa njihovim školarcima? Konačno, šta sve može saznati registrovani korisnik-roditelj kada uđe na sajt?

SVE O MOM DETETU: Kada se u školu uvede opcija elektronskog dnevnika, roditeljsko prijavljivanje je na dobrovoljnoj bazi. U teoriji

to izgleda ovako: majka ili otac dobiju korisničko ime i uputstvo. Svaki roditelj može da proveriti samo informacije vezane za svoje dete. Takođe, postoji i mogućnost dobijanja SMS poruke koja sadrži podatke o ocenama i izostancima za proteklih sedam dana.

Novica Mrković ima dve ćerke, obe su učeniце Osnovne škole "Svetozar Marković" na Vračaru. Jedna ide u treći, a druga u sedmi razred. On i njegova supruga su se podelili, pa Novica elektronski "prati" mlađu, a žena stariju devojčicu. Kako nam pokazuje, na sajtu mojaskola.org može da vidi raspored časova, sve izostanke i sve ocene svoje ćerke Sofije. Takođe, na raspolaganju je i opcija "dešavanja u školi", a tu su i datumi planiranih i završenih raspusta i neradnih dana. Naravno, sve zavisi od profesora i koliko je on revnostan. Odnosno, da li na vreme ažurira podatke.

Ponekad se desi da roditelj dobije mesec dana kasnije izveštaj o trojci iz geografije, zabrine se, ali se ubrzo ispostavi da je ta trojka odavno "prevaziđena".

Što se tiče našeg sagovornika, on ima samo reči hvale za elektronski dnevnik i za sajt, tačnije za ono što bi mogli da budu. "Mi smo svi porodično pomalo zavisni od interneta. Sve čtvoro imamo nalog na Fejsbuku, ja preko neta plaćam račune, rezervišem karte, dopisujem se. Smatram da je i elektronski dnevnik zaista lepa zamisao." Njemu ćerke i same govore ocene i druge školske novosti, odlazi na roditeljske sastanke, član je školskog odbora. Svejedno smatra da je pomenuta "elektronska dopuna" veoma dobar način da se bolje isprati sopstveno dete. "Kada je dete u pitanju, morate stalno da se angažujete i to je to. Ništa pogrešnije od zatvaranja očiju."

Problem, međutim, nastaje kada pravi, dnevnik od papira ne ide uporedo sa svojom elektronskom verzijom. "Škola koju pohađaju moje ćerke ima oko 28 profesora i jedan kompjuter. Što znači da kada su na radnom mestu, profesori moraju da čekaju dugi red ne bi

li uzeli miš u ruke i 'upisali' dnevne događaje." Drugim rečima, teškoću predstavlja gužva pred kompjuterom. Takođe, postavlja se pitanje i informatičke pismenosti svih zaposlenih, kao i njihove spremnosti da nakon posla priu na elektronski dnevnik. Tako da elektronski dnevnik često kasni sa informacijama.

Ponekad se dešavaju i greške, pa učeniku u trećem razredu "osvane" jedinica iz likovnog, kao što se desilo Novičinoj ćerki. Nedavno se i jedan od roditelja požalio na zajedničkom sastanku: "Meni ne smeta, ali stalno dobijam SMS sa ocenama pogrešnog deteta." Međutim, takve greške su retkost.

Predsednik opštine Vračar Branimir Kuzmanović je, po svemu sudeći, pokušao da motiviše zaposlene pa je krajem oktobra učenicima Osnovne škole "Vladislav Ribnikar" uručio 148 računara, a serverske računare dobili su i direktorka i "nastavnici koji su najvažnije vodili elektronski dnevnik".

RODITELJSKI SAN: U školama na Zvezdari, gde je u jednoj od škola elektronski dnevnik uveden još pre tri godine, smanjeni su izostanci za petinu i povećana je prosečna ocena. Dobra stvar je što roditelj može odmah da reaguje, čim vidi da mu dete popušta u uspehu ili ne dolazi na časove. Prezaposlenim roditeljima ovo je i šansa da budu u toku.

Kada se prvi put pojavio, elektronski dnevnik bio je i na meti kritika jer se čini da bi mogao da smanji lični kontakt nastavnog osoblja sa majkama i očevima đaka. "Deca se na taj način pretvaraju u Windows aplikaciju ili tamagotči. Jer, šta je sledeći korak? Da roditelji umesto 'dana otvorenih vrata' sa razrednim starešinom razmene nekoliko SMS-ova i 'razjasne' stvar?", napisao je pre nekoliko godina jedan novinar.

Iako makar u Srbiji još uvek ne mogu da postoje precizni podaci jer elektronski dnevnik postoji u samo nekoliko škola, Miroslav Davidović, direktor OŠ "Dule Karaklajić" iz Lazarevca koja već pet godina koristi e-dnevnik, izjavio je da se kontakt roditelja i profesora

možda i povećao je su roditelji blagovremeno obavesteni o eventualnom problemu pa odmah dođu u školu.

Takođe, kao prednost se navodi da na sajtu nastavnik može da upiše i kalendar kontrolnih zadataka, šta je potrebno poneti za rekreativnu nastavu, poziv na različite akcije, primedbe ili pohvale učenicima.

S druge strane, nekim đacima je svejedno, neki nisu nimalo oduševljeni. Verovatno da kada postanu roditelji, shvatiće sve čari ovakvog dnevnika.

"U hodnicima i u dvorištu škole imamo postavljene kamere. U elektronskom dnevniku može sve da se vidi. Mama svake druge nedelje dobija SMS o mojim ocenama. Ma, škola postaje roditeljski san", kaže učenica koja nije želela da joj pominjemo ime. Na pitanje kako se ona oseća, odgovara: "Rekla bih im ja za ocene i da ne mogu da me proveravaju na internetu. I pre sam im govorila. Ali sada, kao da me stalno neko kontroliše."

Pošteno je pomenuti da nisu svi roditelji jednoglasno za e-dnevnik, mada velika većina jeste. Naime, kada je elektronski dnevnik trebalo da bude uveden u škole u Pirotu, pre dve godine, grupa roditelja se veoma uznemirila. Njihovoj deci su podeljeni anketni listić, kao potrebna dokumentacija za ovu pogodnost, ali im roditelji nisu dali da ih popune iz straha da će podaci biti zloupotrebjeni.

Ova usluga je još uvek retkost u školama, a instalacija softvera košta oko 1000 evra. "Sve škole u Beogradu imaće elektronski dnevnik i video-nadzor", najavio je gradonačelnik Beograda Dragan Đilas. Kako nam je kazala njegova pomoćnica i član gradskog veća Jovana Mehandžić, brzina kojom će se uvoditi ove pogodnosti zavisi od budžeta grada, ali bez sumnje će se to dogoditi.

Još jedna kolateralna prednost je, verovatno, ubrzano informatičko opismenjavanje roditelja.

Jelena Jorgačević

Digitalna oprema za škole

MINISTARKA ZA TELEKOMUNIKACIJE Srbije Jasnica Matić izjavila je da će prioritet Ministarstva u prvoj polovini 2011. godine biti opremanje osnovnih škola u Srbiji računarskom opremom i podrška elektronskoj upravi. Ona je 8. decembra u Kruševcu uručila nagrade, laptop i projektor, učenicima Osnovne škole "Dositej Obradović", pobjednicima internet kviza "Klikni bezbedno", koji je organizovalo Ministarstvo telekomunikacija. Ministarka je podsetila da je Ministarstvo letos raspisalo konkurs za opremanje škola informatičkom opremom na koji se prijavilo 2910 škola iz Srbije. Matićeva je kazala da će u toku decembra u prvih 16 škola u Srbiji, među kojima je i kruševačka "Dositej Obradović", biti instalirani digitalni kabineti, a da će do kraja ove školske godine oko 30.000 radnih mesta u školama biti opremljeno digitalnom računarskom opremom.

Devet decenija Šumarskog

ŠUMARSKI FAKULTET UNIVERZITETA u Beogradu proslavio je 5. decembra 90 godina rada. Za prvih 90 godina, na ovom fakultetu diplomiralo je ukupno 8185 studenata, njih 398 je magistriralo, a sa Šumarskog je izašlo 245 doktora nauka. Na svečanoj akademiji povodom jubileja prisustvovali su rektor Beogradskog univerziteta Branko Kovačević, ministar prosvete Žarko Obradović i ministar za nauku i tehnološki razvoj Božidar Đelić. Deset najboljih studenata u školskoj 2009/10. nagrađeno je povodom godišnjice fakulteta, a četvero diplomaca dobilo je posao u Javnom preduzeću "Srbijašume".

Finale matematičke olimpijade

FINALE PETE MATEMATIČKE olimpijade na republičkom nivou, za starije osnovce, održano je 11. decembra na Učiteljskom fakultetu u Beogradu, u organizaciji Matematičkog društva "Arhimedes", saopšteno je iz tog društva. Takmičenje ima tri nivoa: kvalifi-

kacioni, održan u oktobru, osnovni u novembru i republičko finale na kom je učestvovalo 36 učenika, a pregled zadataka je u toku. Pobjednicima će biti dodeljene tri nagrade i pohvale, a apsolutni pobjednik dobiće "matematičko zimovanje", odnosno "Arhimedesovu" zimsku školu mladih matematičara u okviru matematičko-računarskog kampa na Tari od 3. do 9. januara 2011. godine. Rezultati finala biće saopšteni u sredu 15. decembra u 12 sati, a istog dana biće objavljeni i na sajtovima: www.arhimedes.rs i www.mislisa.rs, navedeno je u saopštenju.

Milioni za časove

ISTRAŽIVANJE REPUBLIČKOG ZAVODA za statistiku pokazalo je da oko sedam i po miliona evra roditelji učenika osnovnih i srednjih škola izdvoje u jednoj školskoj godini za dodatne časove, izjavio je u Čačku pomoćnik ministra

prosvete Srbije za predškolsko i osnovno obrazovanje Želimir Popov. On je upozorio da su škole dužne da pripremaju učenike za polaganje završnog ispita i istakao da zbog toga nema potrebe za plaćanjem dopunskih časova. Popov je podsetio da će zbirke za polaganje završnih ispita za osmake biti završene do kraja prvog polugodišta. To su zbirke koje izdaje Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja iz Beograda, rekao je Popov. "Ove zbirke su drugačije od zbirki koje su se ranije pojavljivale i ove zbirke su važeće", rekao je Popov. On je dodao da je "čuo da su roditelji i škole naručivali neke druge zbirke, ali ove zbirke koje će se pojaviti za mesec dana pravljene su na osnovu standarda za kraj osnovnog obrazovanja".

Ništa od Šangaja

UNIVERZITET U BEOGRADU, uprkos očekivanjima, nije uspeo da se rangira među 500 najboljih visokoškolskih ustanova u svetu na čuvenoj "Šangajskoj listi". Primat i ove godine drže američki univerziteti, a među prvih deset čak osam je iz SAD i dva iz Velike Britanije. Već osmu godinu zaredom lidersku poziciju zauzima Harvard. Rektor Beogradskog univerziteta Branko Kovačević kaže da su očekivali da će se naći u društvu 500 najboljih visokoškolskih ustanova u svetu. Očekuje se odgovor upravljačkog odbora koji sastavlja listu, koji bi trebalo da obrazloži poziciju našeg univerziteta.

"Za 'Šangajsku listu' gleda se oko 3000 univerziteta iz celog sveta. Problem je što na portalu Univerziteta u Beogradu nisu objavljeni svi naučni radovi, već se nalaze u internim bazama i na papirima, tako da je vidljiva samo polovina baze sa radovima profesora. Takođe, došlo je i do promene domena iz 'ju' u 'rs', o čemu svetska akademska javnost nije bila u potpunosti obavještena, pa je naš univerzitet postao 'nevidljiv'", kaže on. Neprepoznavanju Univerziteta u Beogradu u međunarodnim okvirima doprinosi i to što pojedini profesori koji objavljuju radove u stranim časopisima i koji su citirani, ne pišu "Univerzitet u Beogradu" pored svog imena, već navode samo ime fakulteta. Iako je rektor zatražio od svih da to čine, profesori se i dalje oglašuju, pa je registrovano 700 radova manje.

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec